

diyanet

Çocuk

Ağustos 2023 Sayı: 517

dergisi

Fiyatı: 25 ₺

YAPAY
ZEKÂ VE
ROBOTLAR

KADIS KARTLARI
VE ÇIKARTMA
MEDİYELİDİR.

Online Abonelik için

Telefon Numarası

(0312) 295 71 96 - (0312) 295 71 97

Faks Numarası

(0312) 285 18 54

E-Posta Adresi

dosim@diyanet.gov.tr

Web Sitesi Adresi

dergiabone.diyanet.gov.tr

Abonelik Ücretleri

Yurt İçi Yıllık
300 TL

Yurt Dışı Yıllık
Avrupa Birliği Ülkeleri için 48 EURO
İsviçre için 69 İsviçre Frangı
Avusturya için 69 EURO
ABD ve Kanada için 102 ABD Doları
Avustralya için 162 Avustralya Doları

Online Abonelik Dışında Abone Kaydı için

Abonelik ücretini Döner Sermaye Daire Başkanlığının T.C. Ziraat Bankası Ankara Mustafa Kemal Mahallesi Şubesi, TR61 0001 0024 8605 9943 0850 57 no'lu IBAN'ına yatırınız.

a) Posta yoluyla abone olmak isterseniz

Banka dekontu ile birlikte adınızı soyadınızı, telefon numaranızı, adres bilgilerinizi bildiren mektubunuzu "Diyanet İşleri Başkanlığı Döner Sermaye Daire Başkanlığı, Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 147/A 06800 Çankaya/Ankara" adresine gönderin.

b) Mail adresi üzerinden abone olmak isterseniz

Banka dekontu ile birlikte adınızı soyadınızı, telefon numaranızı, adres bilgilerinizi e-postaya ekleyerek dosim@diyanet.gov.tr adresine gönderin.

✉ cocukdergisi@diyanet.gov.tr

🌐 dergi.diyanet.gov.tr

🐦 [DiyanetCocuk](https://twitter.com/DiyanetCocuk)

📷 [diyanetcocukdergisi](https://www.instagram.com/diyanetcocukdergisi)

f [diyanetcocukdergisi](https://www.facebook.com/diyanetcocukdergisi)

Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni

Cafer Tayyar Doymaz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Dr. Lamia Levent Abul

Mali İşler ve Dağıtım Sorumlusu

Ahmet Bulut

Editör

Esmâ Güner

Yayın Koordinatörleri

Hasan Yıldırım

Fatma Kaya

Sümeyye Oğul

Dijital Medya

Ömer Güçlü

Şahin Bodur

Tashih

Said Şan

İletişim

Diyanet İşleri Başkanlığı

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar

Bulvarı No: 147/A 06800 Çankaya/Ankara

Tel: (0312) 295 86 08

Faks: (0312) 295 61 92

Millî Eğitim Temel Kanunu (16.6.1983 gün ve 28442 sayılı Kanunu'nun 15'inci madde ile Değişik 55'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince) Başkanlığımız yayınlarının öğrencilere tavsiyesinde bir sakınca yoktur.

Çizgi ve metinlerin bilimsel sorumluluğu yazar ve çizerlerine aittir.

Kapak Çizim

Özlem Güneş

Yayın Türü

Aylık, Yaygın Süreli Yayın

Diyanet Çocuk Dergisi (Türkçe)

Basım Tarihi: 28.07.2023

Basım Yeri: İstanbul

ISSN: 1300-8463

Tasarım

Merkez Repro Basım Yayın Ltd. Şti.

Zübeyde Hanım Mah. Devrez Sok. No: 1

Altındağ/Ankara Tel: (0312) 384 78 98

Baskı

İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim

Caddesi İhlas Plaza No: 11 A/41 Yenibosna

Bahçelievler/İstanbul Tel: (0212) 454 30 00

Merhaba

Ağustos ayı, tarihimizde çok önemli zaferlerin gerçekleştiği aylardan biridir. 30 Ağustos Zafer Bayramı, Malazgirt Zaferi, Mohaç Zaferi bu kıymetli zaferlerdendir. Bu zaferlerle milletimizin gücü tüm dünyaya gösterilmiştir. Bu vesileyle vatan uğruna can veren bütün şehitlerimiz ve Mehmetçığımızı rahmet ve minnetle anıyorum.

Ağustos sayımızda bu zaferlerle beraber gündem olarak "Yapay Zekâ ve Robotlar" konusunu belirledik. Yapay zekâ nedir, hangi alanlarda kullanılmaktadır, robotların üretimi ve işlevleri gibi konulara dergimizde yer verdik. Ayrıca eğlenceli hikâyeler ve bulmacalar dergimizin sayfalarında sizlerle buluşuyor.

Hepinize keyifli okumalar diliyorum. Allah'a emanet olun.

Dr. Lamia Levent Abul

İçindekiler

Mercek 4

Alabalık ile Kalabalık 10

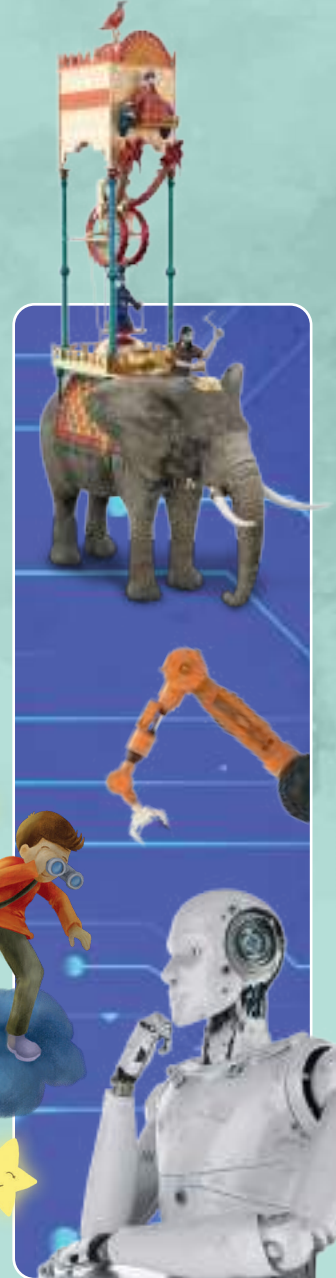
Haydi Gidelim 14

Not Defterim 12

Resmimin Hikâyesi 18

Bilim Postası 20

Mercek	4
Bir Sorum Var	6
Takvimim	8
Alabalık ile Kalabalık	10
Not Defterim	12
Haydi Gidelim	14

Harika Yaratılış	16
Resmimin Hikâyesi	18
Bilim Postası	20
Zahid'in Mutluluk Defteri	22
Hayvanlar Âlemi	24
Çevremiz	26

**Zahid'in
Mutluluk
Defteri** **22**

Çevremiz **26**

**Yazı
Tahtam** **28**

**Bu Söz
Bize Ne
Söyler?** **32**

Deneyelim **38**

**Bulmaca
Treni** **40**

Yazı Tahtam.....	28
İcat Diyarına Yolculuk	30
Bu Söz Bize Ne Söyler?	32
Arkadaş Arasında	34
Allame Nine	36
Deneyelim.....	38

Bulmaca Treni	40
Neşeli Karikatürler	44
Sizden Gelenler.....	46
Bulmaca Çözümleri	48

TEKNOLOJİDE SON DURUM: YAPAY ZEKÂ

Yapay zekâ denilince aklınızda ne canlanıyor? İnsana benzer görünüme sahip, konuşabilen ve pek çok şeyi yapabilen bir robot mu? Yapay zekâ nedir birlikte bakalım.

YAPAY ZEKÂ NEDİR?

Zekâ; insanın düşünme, akıl yürütme, algılama, yargılama ve sonuç çıkarma yeteneklerinin toplamıdır. Yani insana özgü olan ve insana verilen en büyük nimetlerden biridir. Ama yapay zekâ, insan beyni gibi değildir. Bilgisayara bağlıdır ve orada oluşturulan yazılımlar ve kodlama ile oluşturulur. Bilgisayara ya da mekanik sistemlere, bir işlemi yaptırmak için yazılan komutlar dizisine kodlama denir. Mesela 10101101... bilgisayar için kodlama türlerinden biridir.

Günümüzde artık herkesin kullandığı en az bir teknolojik alet var. Bu aletlerle yaptığımız her şey kaydedilir. Kaydedilenler tıpkı bilgisayar hafızası gibi depolarda saklanır. Depolanan bu bilgilerin hepsine büyük veri denir. Yapay zekâ bu verileri kullanarak, kendisine verilen komutları yerine getiren gelişmiş bir teknolojidir. Yapay zekâ sadece robotlarda var olan bir şey değildir. Teknolojik aletlerde, makinelerde birçok yapay zekâ uygulaması bulunmaktadır.

MAKİNELER NASIL ÖĞRENİR?

Makineler de tıpkı insan gibi öğrenir. İnsan bilmediğini okuyup, dinleyip öğreniyor. Yapay zekâ da büyük veriden alınıp sistemine yüklenen bilgileri yani kodları okuyarak öğrenir.

YAPAY ZEKÂ HANGİ ALANLARDA KULLANILMAKTADIR?

Tıp, eğitim, tarım, hayvancılık, finans, elektronik ticaret, ulaşım, güvenlik, turizm, sanat, mimari gibi birçok alanda kullanılmaktadır.

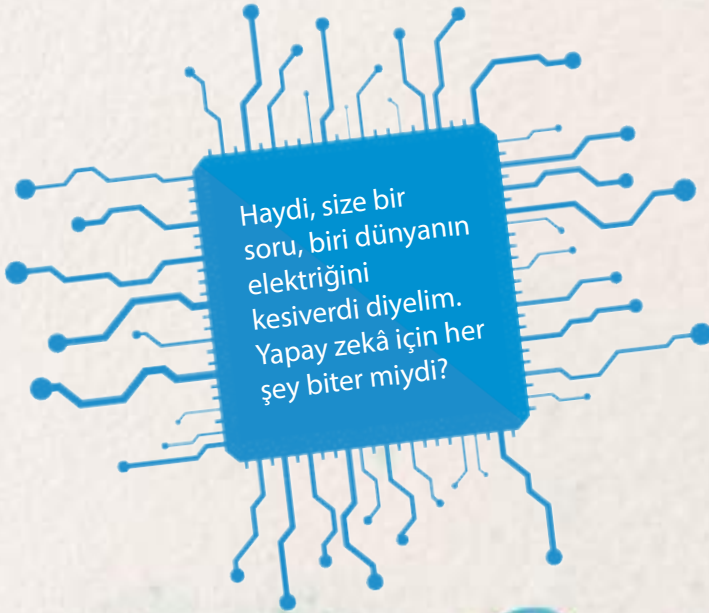
- ✓ Yapay zekâ hastalığı teşhis için çekilen görüntüleri analiz ederek tanımlama yapabilmektedir.
- ✓ Yapay zekâ ile etrafını algılayarak seyir hâlinde giden otonom araçlar tasarlanmaya başlanmıştır. Sürücüsüz araçlar buna örnektir.
- ✓ Havaalanlarında ve terminallerde yolcuların taranmasında kullanılmaktadır.
- ✓ Alışverişte müşterilerin davranışlarını inceleyerek onlara alışveriş önerileri sunmaktadır.
- ✓ Harita uygulamalarında gideceğiniz en kısa rotayı oluşturabilmektedir. Klavyelerde otomatik kelime tahmini de yapay zekâ uygulamalarından sadece biridir.

Ayrıca engelli bireyler için geliştirilmiş yapay zekâ uygulamaları da bulunmaktadır. Mesela görme engelli bir birey bankamatikten para çekmek isterse, sesli bankamatik rehberlerinin komutları onu yönlendirir. Ya da yürüme engelli bir bireye takılan hassas protez bacak, onun sinirlerine bağlanarak normal bacak gibi hareket kolaylığı sağlar.

Bu örnekler, yapay zekânın insanların hayatını kolaylaştıran olumlu yanlarını gösteriyor.

Olumsuz yanlarına gelince, yapay zekâ tam anlamıyla çözümlenememiştir. Bu icadın gelebileceği noktayı kimse tahmin edememektedir. İnsanların işini kolaylaştırmasının yanı sıra onların geleceğini tehdit eden yönlerinin olabileceği konuşuluyor.

Haydi, size bir soru, biri dünyanın elektriğini kesiverdi diyelim. Yapay zekâ için her şey biter miydi?

Peygamberler Niçin Gönderilmiştir?

SELİM: Âdem, İdris, Nuh, Hûd, Salih, İbrahim, Lut, İsmail, İshak, Yakub, Yusuf, Şuayb.

ÖMER: Harun, Musa, Davud, Süleyman, Eyyub, Zülkifl, Yunus, İlyas, Elyesa, Zekeriyya, Yahya, İsa ve...

SELİM: Ve... Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s). Aslında çok peygamber var ama Kur'an'da yirmi beşinin ismi geçiyor.

ÖMER: Evet. Düşünsene! İlk insan Hz. Âdem Peygamber'den beri asırlar geçmiş.

SELİM: Ne kadar çok insan yaşamış!

ÖMER: Aklım almıyor, o kadar çok ki!

SELİM: Allah hiçbir zaman insanları peygambersiz bırakmamış. Eğer bıraksaydı kardeşlik, iyilik, güzellik gibi duygular hep eksik kalır belki de hiç olmazdı.

ÖMER: Selim, peygambersiz kalmak bilmediğimiz bir şehirde kaybolmak gibi geliyor bana.

SELİM: Nasıl yani Ömer?

ÖMER: Yani yolumuzu bulmak, doğru yerden gitmek için birisine ihtiyaç duyarız ya işte öyle. Peygamberler de bize Allah'ın gönderdiği en büyük rehberler, öğretmenler gibidir.

SELİM: Hımm, haklısın. Bize rehberlik ederler. Yolumuzu aydınlatırlar. Allah'tan aldıklarını bize iletirler. Doğru yolu gösterirler. Çalışmayı, sabretmeyi, anlayışlı olmayı, sevmeyi, öğretmeyi bile öğreniriz onlardan.

ÖMER: İşte peygamberlerin en sonuncusu da bizim Sevgili Peygamberimiz'dir.

SELİM: Biliyor musun Ömer, Peygamberimiz bir sözünde, tüm peygamberlerin bir binayı tamamlayan tuğlalar gibi olduğunu söylemiş.

ÖMER: Yani hepsi bir bütünün parçaları gibi mi?

SELİM: Evet, Peygamberimiz de bu binanın son tuğlası, son halkası.

ÖMER: O zaman binayı en son tamamlayan bizim peygamberimiz ise son peygamberdir.

SELİM: Çok doğru söyledin. Son kitap Kur'an-ı Kerim'dir. Son peygamber ise Hz. Muhammed (s.a.s.)'dir.

AĞUSTOS AYINDA NELER OLMUŞ?

16 Ağustos 1948

Millî Kütüphane, Ankara'da resmî olarak hizmet vermeye başladı.

26 Ağustos 1071

Malazgirt Zaferi

Sultan Alparslan komutanlığında kazanılan bu büyük zaferle Anadolu'nun kapıları Türklere açıldı.

27 Ağustos 2003

Mars, 60 bin yıl sonrasında Dünya'ya en çok yaklaştığı konuma geldi.

30 Ağustos

Zafer Bayramı

30 Ağustos 1922'de kazanılan muharebe ile Kurtuluş Savaşı büyük bir zaferle sonuçlandı. Bu muharebe, Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde gerçekleşti. Bu nedenle Başkomutanlık Meydan Muharebesi olarak da isimlendirilir.

NE EKELİM?

Bu ayda üzümler olgunlaşmaya başlar. Erken olgunlaşan üzümlerin hasadına da başlanır.

Kışlık sebzelerin ekim, dikim, sulama ve bakımı yapılır. Ayrıca kış için havuç, taze soğan ve turp ekimi yapılır.

Mercimek ve nohut yerleri sürülür.

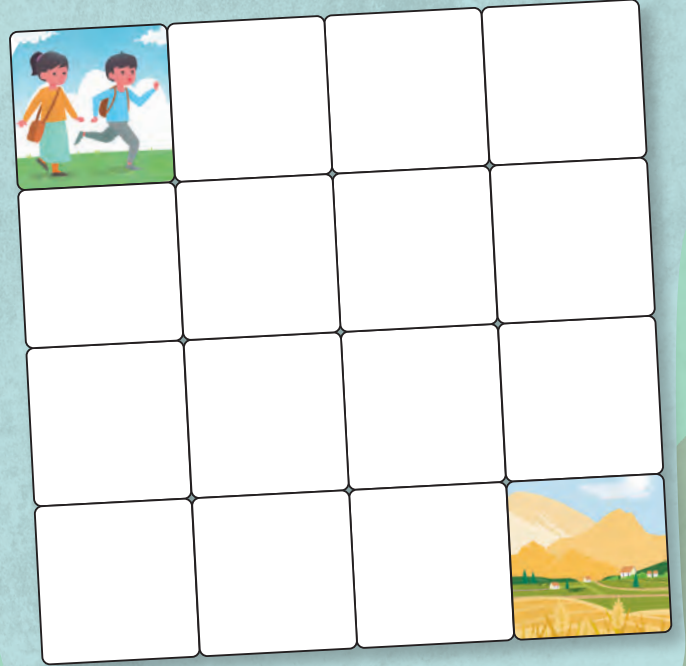

Suni meralarda hayvan otlatılmasına geçici olarak izin verilir.

NE OYNAYALIM?

Ahmet ve Fatma'yı istediğiniz yöndeki ok işaretlerini kullanarak yedi adımda yaylaya ulaştırın. Okları sırasıyla aşağıdaki kutulara yazın.

NASIL ZEKÂ?

Desene Kala, iş başa düştü o zaman.

MALAZGİRT ZAFERİ

Bu yıl Malazgirt Zaferi'nin 952. yıl dönümünü kutluyoruz. Malazgirt, günümüzde Muş ilinin en büyük ilçesidir. Anadolu'nun bereketli topraklarına geçiş, Malazgirt'ten mümkün olduğundan Malazgirt Türkler için önemlidir. Gelin birlikte bu önemli zaferin nasıl kazanıldığına bakalım.

Burası, doğu ile batının birleştiği, tarihî ticaret yollarının kesiştiği cennet Anadolu.

Büyük Selçuklu Devleti'nin kurucusu Tuğrul Bey vefat ettikten sonra yerini yeğeni Alparslan'a bırakmıştı. Tıpkı ataları gibi Sultan Alparslan da İslam dünyasının önemli isimleriyle iyi ilişkiler kurmuştu. Tahta çıktıktan bir ay sonra ilmi ve yeteneğine güvendiği hocası Nizamülmülk'ü veziri yaptı.

Diğer tarafta ise yeni tahta çıkan Bizans İmparatoru Romen Diyojen, Büyük Selçuklu Devleti'ni bitirmek için askerlerini toplamıştı. Romen Diyojen, Anadolu'da bulunan Selçuklu akıncılarının başarılı taktiğiyle sürekli geri çekildi. Doğu'da birçok kaleyi kuşatan Sultan Alparslan, Ani ve Kars kalelerini Selçuklu topraklarına katmıştı.

Sultan Alparslan çok geçmeden Halep'e hareket edince, Romen Diyojen de doğudaki birçok kaleyi ele geçirdi. Bunun haberini alan Sultan hızlıca geri döndü. Türkmen beyleri ve kuvvetleri Malazgirt Savaşı'na kadar, yakın bir yer olan Ahlat'ta otağ kurmuşlardı. Ahlat'ı, ordunun sevinde askeri bir üs olarak kullandılar. Sultan Alparslan, ordusuyla Malazgirt'e doğru Ahlat'tan hareket etmişti. Romen Diyojen de Bizans tarihindeki en büyük ordu ile İstanbul'dan Malazgirt'e doğru hareket etti. Sultan Alparslan hiçbir ayrıntıyı gözden kaçırmadan hazırlıklarını tamamladı. Hocası Nizamülmülk "Hiç endişelenme, Allah'ın izniyle zafer bizim olacaktır." diyerek ona destekte bulundu. Abbasi halifesinin emriyle cuma günü Selçuklu ordusu için dualar edildi.

Sultan Alparslan, savaş meydanında ordusuna dönerek "Ben, Müslümanların camilerde bizim için dua etmekte oldukları bu saatlerde düşmanın üzerine atılmak istiyorum... Bugün burada ne emreden bir sultan ne de emir alan bir asker var; ben de içinizden biri olarak sizinle birlikte savaşacağım; benimle gelmek isteyenler peşime düşsünler, istemeyenler serbestçe geri dönebilirler." demişti. Bu sözler askerlere büyük bir güç vermiş, ağustos sıcaklığında kendilerinden sayıca üstün olan Bizans'a karşı mücadele etmişlerdi.

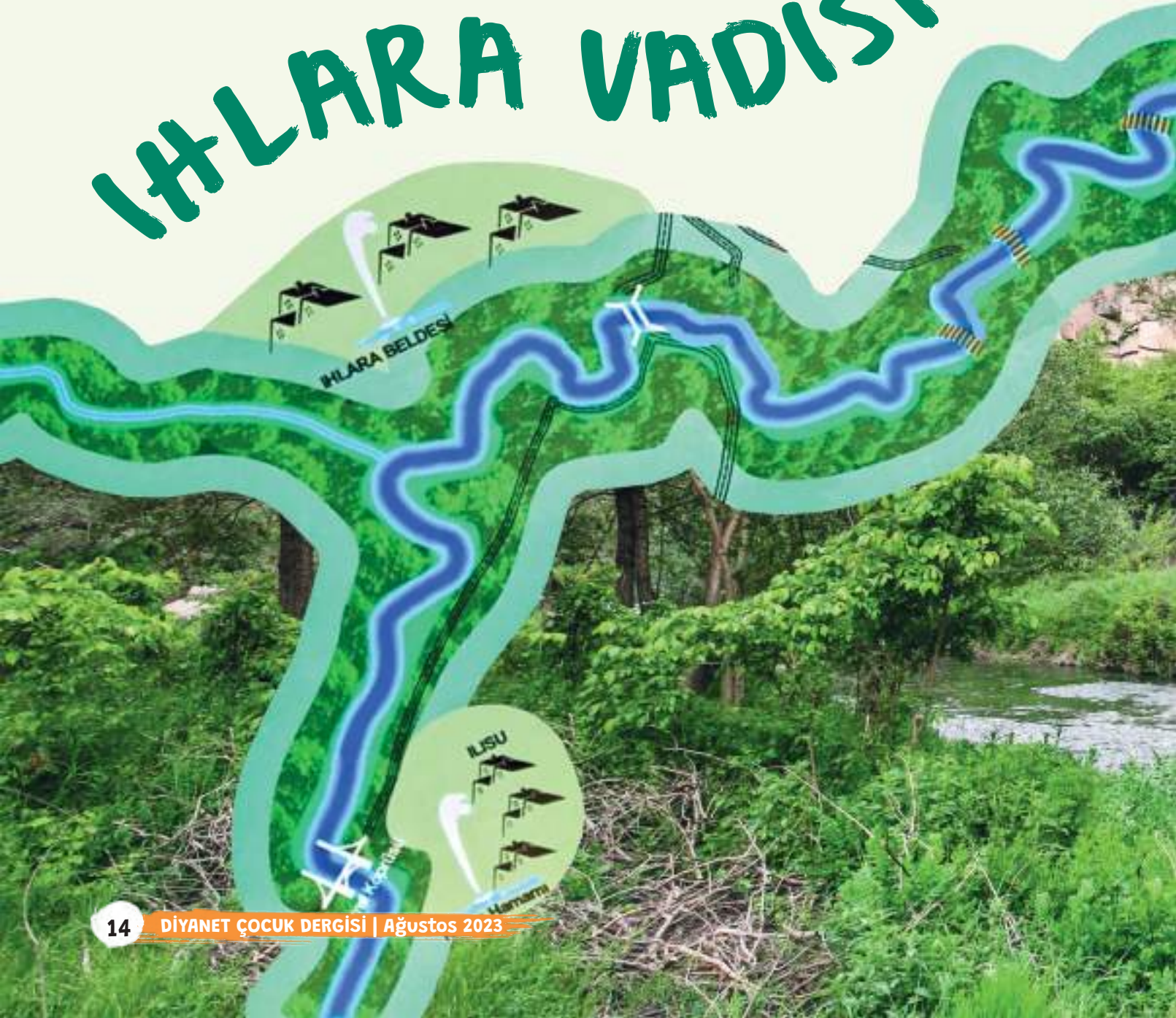
26 Ağustos 1071 tarihinde Sultan Alparslan'ın önderliğindeki Türk askerleri, meşhur hilal taktiği ile Bizans'ı büyük bir yenilgiye uğrattı. Bizans'a karşı kazanılan bu zaferden dolayı Sultan Alparslan'ı birçok hükümdar kutlamıştır. Malazgirt Zaferi'nden sonra tarihin seyri değişmiştir. Türkler, Anadolu'ya topluluklar hâlinde göç ederek, yüzyıllar boyu burayı yurt edindiler. Büyük hükümdar Sultan Alparslan ve askerlerinin ruhları şad olsun.

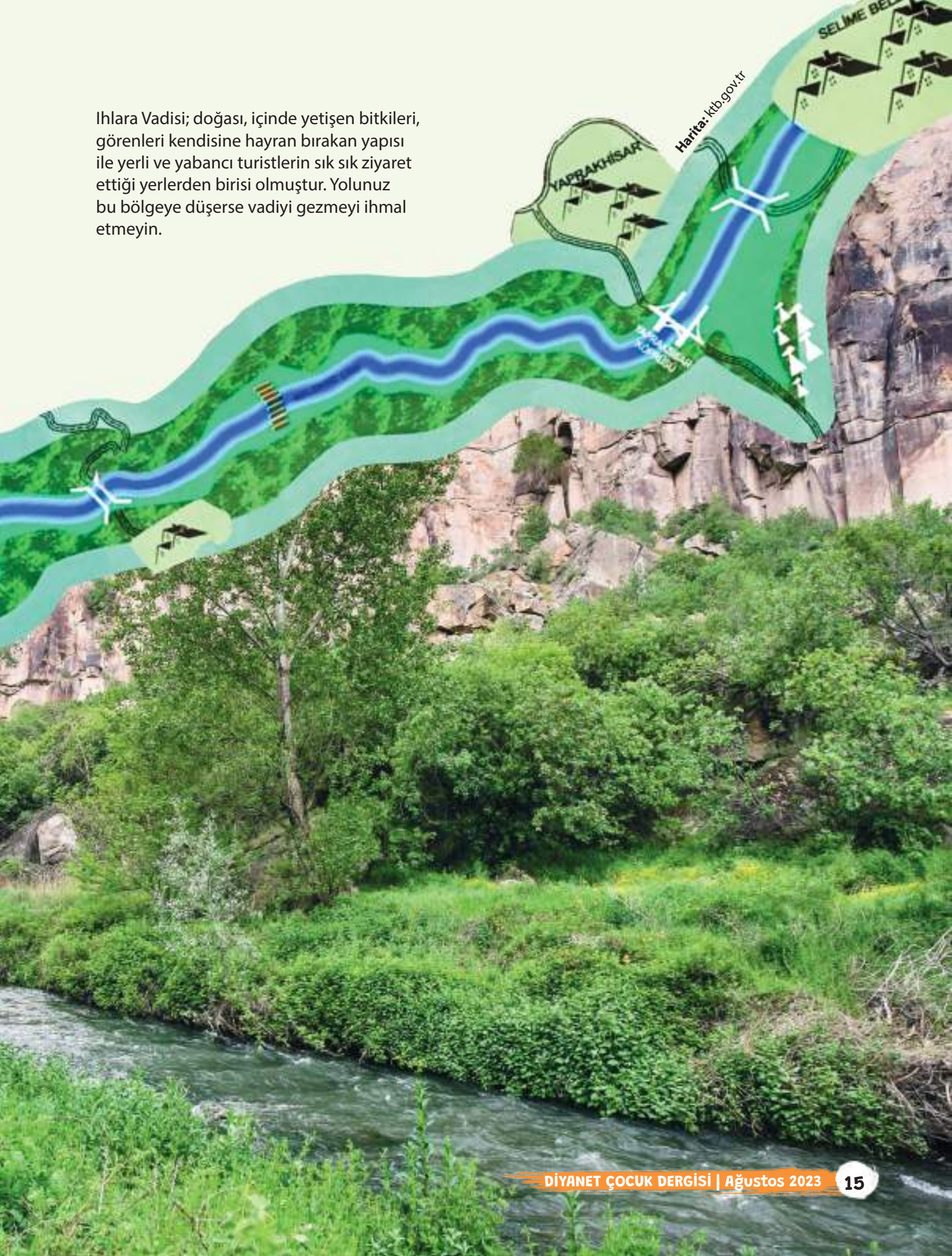
Kanyon, bir akarsuyun aşındırmasıyla oluşan derin vadilerin adıdır. Ülkemizin birçok şehrinde birbirinden güzel kanyonlar bulunmaktadır. Bu görülmeye değer kanyonlardan birisi de İç Anadolu Bölgesi'nin doğal güzellikleri arasında yer alan Ihlara Vadisi'dir. Ihlara Vadisi, Aksaray ilinin Güzeyurt ilçesinde yer almaktadır. Geçmiş dönemlerde içerisinde insanların yaşadığına dair bilgiler vardır. Bu yönüyle dünyadaki kanyonlar arasında ismini duyurmuştur.

Vadi içerisinde Melendiz Nehri bulunmaktadır. Bu nehir sayesinde vadi şekillenmiş ve bugünkü hâlini almıştır. Vadi 18 km uzunluğa sahiptir. Vadiye giriş ve çıkışı sağlayan 382 basamaklı bir merdiven vardır. Dışarıdan bakınca bozkır gibi görünür. Ancak iç kısımlarına doğru inildikçe vadinin yeşilliği ve muhteşem güzelliği ortaya çıkar. İşte bu kısımda karasal iklim dışında Akdeniz iklimine benzer bir iklim yaşanır. Bu iç kısımda bu sebeple birçok şey yetişmektedir. Bunlardan birisi Antep fıstığıdır.

IHLARA VADİSİ

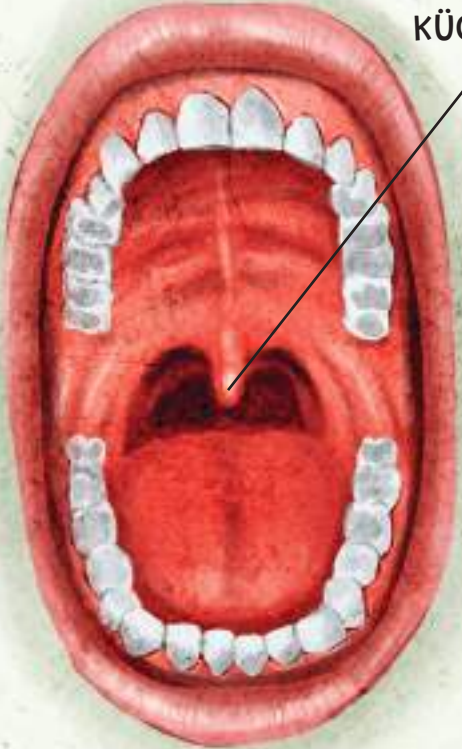

İhlara Vadisi; doğası, içinde yetişen bitkileri, görenleri kendisine hayran bırakan yapısı ile yerli ve yabancı turistlerin sık sık ziyaret ettiği yerlerden birisi olmuştur. Yolunuz bu bölgeye düşerse vadiyi gezmeyi ihmal etmeyin.

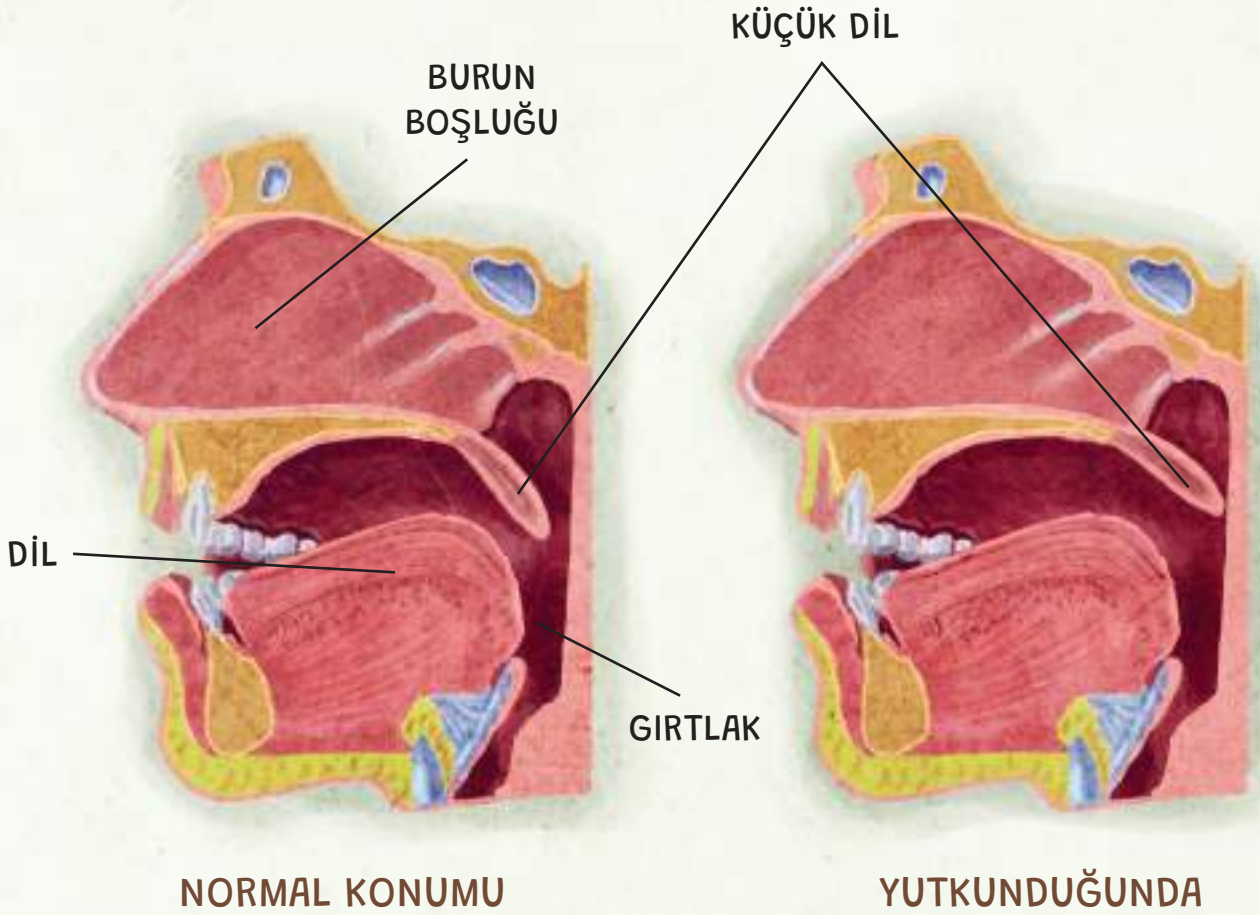
KÜÇÜK DİLİNİ YUTAN VAR MI?

Annem bir konu hakkında komşumuz Aysel teyzeyle konuşurken az kalsın küçük dilimi yutacaktım, dedi. Küçük dilini yutmak mı? Annem ne kadar ilginç cümleler kuruyordu. Bu bir deyim olmalıydı. Ne anlama geldiğini hemen araştırmalıyım. Araştırmaya başladım başlamasına ama bu konunun beni kelimenin asıl anlamına alıp götüreceğini nereden bilebilirdim.

KÜÇÜK DİL

Damağın en arkasında asılı şekilde duran küçük dilin kendisi küçük ama işlevi bir hayli büyük. Küçük dilin nerede olduğunu öğrenince hemen aynanın karşısına geçtim. Ağzımı kocaman açıp aaaaaaa dedim. Eeeeet oradaydı. Biraz zor oldu ama küçük dilimi görmeyi başardım.

Küçük dilimizin en önemli görevi konuşma yeteneğinin devamlılığını sağlamaktır. Küçük dilimiz olmasaymış birçok kelimeyi doğru telaffuz edemezmişiz. Yani anlayacağınız şu an düzgün bir şekilde kendimizi ifade edebiliyorsak bu, küçük dilimiz sayesinde oluyor. Peki, küçük dilin görevi sadece konuşmayı sağlamak mı? Tabii ki hayır. Küçük dil yutağın gerisinde bulunduğu için yediğimiz yemeklerin nefes borusuna kaçmasını engelliyor. Bulunduğu yerde damağın kapanmasına yardımcı oluyor. Böylece sıvı ve katı gıdaların burna kaçmasını engelliyor.

Annemin, Aysel teyzeyle konuşmasında kullandığı bir kelime, benim bir sürü bilgiyi öğrenmemi sağladı. Unutmadan küçük dilini yutmak deyiminin anlamını da söyleyeyim. Belki anlamını merak edenler vardır. Küçük dilini yutmak, çok şaşırmak anlamına geliyor.

Anneme küçük dil maceramı anlattığımda e ne güzel işte, bir taşla iki kuş, dedi. Ah anneciğim! Şimdi bu deyim anlamına baktığımda beni nerelere götürecek bilemiyorum. En iyisi atasözleri ve deyimler sözlüğünü baş ucumdan ayırmamak.

Yıldızın Oyunu

- Bugün mutlaka çözmeliyiz bu işi.
-Evet ama nasıl? O kadar hızlı hareket ediyor ki anında gözden kayboluyor. Gözümüzü hiç kırpmadan dikkatli bir şekilde onu takip etsek bile hareket etmeye başlayınca yine yetişemiyoruz.
-Bu kez yetişeceğiz.
-Nasıl olacak o iş?
-Benim bir fikrim var.
-Nedir?
-Gel haydi anlatayım...
İşte böyle başladı bugünkü maceramız.

Günlerdir çözmeye çalıştığımız, ne olduğunu anlayamadığımız, peşinden koştuğumuz aslında bugün de peşinde koşacağımız bir olay var. Yıldızın kaybolması...

Evet, yanlış duymadınız yıldız kayması değil yıldızın kaybolması. Her gece arkadaşım Zafer ile birlikte yıldızları izliyoruz. Hatta onları sayıyor, aramızda paylaşıyor ve bir oyun oynuyoruz. Önce eşit şekilde yıldızları paylaşıyoruz ve sonra yıldızları takip etmeye başlıyoruz. Kimi yıldızlar kayıyor kimisi de gözden kayboluyor. Ve gecenin sonunda en fazla yıldız olan, oyunu kazanıyor.

Yine bir gün yıldız sayma oyunumuzu oynarken bir şey fark ettik. Her gün aynı yıldız, aynı saatte, aynı yerden yine aynı yere doğru ilerleyerek gözden kayboluyordu. Her ne kadar arkasından koşup nereye gittiğini görmeye çalışsak da başaramamıştık. Yıldızın ne yaptığını çözmeye çalışıp bulamadıkça merakımız da olayın gizemi de artıyordu. Hatta bir zamandan sonra oyunumuzu dahi oynamayıp sadece o yıldızı takip etmeye başlamıştık.

-Zafer bizim olacak Zafer.

-Yine aynı soruyu soruyorum Alp. Nasıl olacak?

-Bununla!

-Teleskop!

Evet, bir teleskop. Bunun sayesinde meraktan uykularımızı kaçıran şu yıldızın nereye gittiğini artık öğrenebilecektik.

Yıldız her gece tam on buçukta yerinden ayrılıyordu. Henüz beş dakika vardı. Teleskopu ayarladık, nefesimizi tuttuk ve beklemeye başladık. İşte, tam saatinde yıldız yine gözlerden kayboldu! Ama teleskopun merceklerinden değil... Onu teleskopla takip ediyorduk. Denizin üzerinde süzülen bir yaprak gibi gökyüzünde süzüldü, süzüldü ve durdu. Burası neresiydi? Neden buraya geliyordu?

Kararlıydım. Yılmayacak, yıldızın sırrını çözecektim ve bugün tam hazırlıklıydım.

Çantamdan dürbünü çıkardım. Etrafı incelemeye başladım. Çok enteresan. Burası kuzenimin evlerinin olduğu mahalleydi. İşte şurası da onların eviydi. Perdesi de açıktı. Gece lambası bozulmuştu. Muhtemelen içeriye sokak lambalarının ışıkları girsin diye kapatmamıştı. Küçük kuzenim karanlıktan biraz korkardı da. Bir dakika! O da neydi? Yıldız tam da kuzenimin penceresinin önündeydi. Ama, ama nasıl olabilir ki bu? Yoksa...

İşte şimdi olay çözülmüştü. Meğer bizim yıldız her gece, küçük bir çocuk karanlıkta kalmasını diye onun penceresine gidip ona gece lambası oluyormuş. Hatta o çocuk da benim kuzenimmiş. Ahh yıldız, sen ne kadar da güzel bir kalbe sahipmişsin...

Böylelikle hem bizim bu gizemli olayımız hem kalbimiz hem de bir çocuk kalbi aydınlanmış oldu.

Aslında bazen öyle olur; küçücük bir ışık kocaman bir karanlığı söndürür...

Sümeysra Özer

Bu hikâye, Sizden Gelenler köşesinde geçen ay yayımladığımız yukarıda gördüğünüz resimden yola çıkılarak yazılmıştır.

MEKANİK ADIMLAR

Robotlar

Hiç kurmalı oyuncaklarınız oldu mu ya da karnına basınca ses çıkaran bir oyuncağınız? Neden mi sordum? Çünkü eski zamanlarda, ta milattan önceye uzanan uçan ahşap kuşlar, gerçek boyutlarında kükreyen aslanlar mekanik bir düzenele yapılmıştı. Tıpkı sizin oyuncaklarınızda olduğu gibi dişli çarklar, parçaları harekete geçiren zemberekler kullanılmaktaydı. Bu eski makineler, 16. yüzyıla kadar mekanik olarak gelişti. Çarkları, boyutları, hareket sistemleri arttı. Ama hâlâ iç düzenekleri aynıydı. Bu makinelere otomat deniyor çünkü zekâları yok.

En gelişmiş otomatlara Cezerî'nin yaptığı filli su saatini, Japonya'da yapılmış misafirlere çay servisi yapan kukla robotu, Pierre Jaquet-Droz'un masa başında 40 harf yazabilen robotunu örnek verebiliriz. Bu erkek çocuk robotunda 6.000 hareketli parça olduğunu biliyor musunuz?

Leonardo da Vinci'nin Mekanik Aslanı

Cezerî'nin Filli Su Saati

Archytas'ın Mekanik Güvercini

Zamanla teknolojik gelişmelerle makinelere bir güç kaynağı bağlandı: Bataryalar ve elektrik. Ortaya çıkan bilgisayar işlemcileri ile insanlar daha farklı düşünüp daha farklı şeyler üretmeye başladı.

Makinelerin yapay zekâ kullanımıyla gelişmeye başlamasının ilk adımı ise Alan Turing ile atıldı. Alan Turing "Makineler düşünebilir mi?" diye bir soru sordu. Bu fikir ile Turing Testi'ni geliştirdi. Peki, sizce makineler insan gibi düşünebilir mi?

1960'lı yıllarda robot kollar üretildi. Bu kollar bir nesneyi kavrayabiliyor, sabitlenmiş olduğu yerin etrafında silindirik şekilde hareket edebiliyordu. Bunların hâlâ fabrikalarda kullanıldığını görebilirsiniz. Tabii daha geliştirilmiş şekilde. Daha sonraki robotlarda yapay zekâ ile birlikte sensörler, hareket sağlayan tekerler, paletler, bacaklar, bağlantı kabloları, işlemci kartları kullanılmaya başlandı.

Robotlar oyun oynarlar, iş yaparlar, onarırlar, inşa ederler, dans ederler, insan kanında ilaç taşıyabilirler. Yapabilecekleri birçok şeyden bahsedilebilir.

Örneğin giyilebilir robotlar, yürümekte zorlanan bireylerin gerçek kaslarının hareketlerini taklit eder ve yürümeye yardımcı olur. Daha önce giyilebilir bir robot görmüş müydünüz?

Günümüzde robotlar hayatın
birçok alanında yer alıyor.
Evcil hayvan robotları,
Akıllı arabalar,
Robot asistanlar,
Eşya teslim eden dronlar,
İnsansı robotlar,
Tıbbi asistanlar,
Ev yardımcı robotları,
İş robotları...

Robotlar, sadece
metalden yapılmıyorlar.
Gövdesi yumuşak
robotlar da var. Örneğin
Vinebot.

Siz de bu alanda, ne amaçla kullanacağınızı belirlediğiniz kendi robotunuzu tasarlayabilirsiniz.

HALİL DEDE

-Halil amcamı da ziyaret edelim, dedi babam. O, köyün en büyüğü. Onu görmeden gitmek olmaz.

-Siz gidin, dedim babama. Gelmiyorum ben. Bahçede Akbaş ile oynayacağım.

Akbaş, köyün köpeklerinden. Boynunda çivili tasmasıyla bir sahibinin olduğu belli. Çok heybetli bir kangal köpeği. Tüyleri açık renkli, ıslı ıslı, çok parlak. Öyle cana yakın ki...

Babam kararlı sesiyle:

-Olmaz, dedi. Akbaş ile yine oynarsın. Halil dedeni beraber ziyaret edelim. Seni görünce çok mutlu olur. Elini öp, hayır duasını al. Çok iyi olur.

Akbaş'ın başını okşayarak "Bir yere gitme. Bekle beni, hemen geliyorum." dedim.

Babamın peşinden gönülsüzce yürüdüm. Kapı açıktı zaten. Babamın selamıyla içeri girdik. Halil dedenin gelini olduğunu sonradan öğrendiğim bir teyze belirdi kapıda. Güler yüzle karşıladı bizi:

-Ooo, buyurun buyurun! Hoş geldiniz! Ne iyi ettiniz.

-Hoş bulduk, dedi babam. Amcam burada mı?

-Burada, burada. İçeride haber izliyor.

Gösterilen odaya girdimizde köşeye oturmuş, zayıfça birini gördüm. Demek babamın Halil amcasıydı bu. Benim de Halil dedem. Ailemizin en büyüğüymüş.

Babamın işaretiyle yanına gittim. Elini öptüm. O da beni öptü. Saçlarımı okşadı. Bizi gördüğüne çok mutlu olmuştu. "Sanki bana büyük bir hazine verdiniz." dedi. Uzun uzun dualar etti.

Halil dede doksan yaşlarındaymış. Köyünde otuz yıl kadar muhtarlık yapmış. Köyüne ilk traktörü o getirmiş. Köyü için nerdeyse ömrünü vermiş.

Heyecanlı heyecanlı konuşurken, elimden tutup "Gel benimle" dedi. "Sana bir şey göstereceğim." Merakla karşı odaya geçtik. Duvardaki resmi gösterdi.

-O kim biliyor musun, diye sordu.

-Hayır bilmiyorum, dedim.

-O benim gençliğim, dedi. Şaşırmıştım. Resimde yakışıklı genç bir adam vardı. "Ben köyün en yakışıklısıydım. Şimdi çok yaşlandım." diye konuşmasını sürdürdü hüzünlü bir sesle.

Duygulanmıştım. Elindeki çerçevede gülümseyen gençliğine bir süre daha hayran hayran baktı.

Müsaade isteyip, babamdan telefonunu aldım. "Şimdi de çok güzelsin Halil dede." dedim. Elindeki resmiyle poz vermesini istedim. Objektife bakarken öyle sıcak gülümsedi ki...

Çektiğim resmi ona da gösterdim. Çok beğendi. "Bende hatıra kalsın." dedim. "Olur." dedi.

Halil dedeyi dinlerken Akbaş'ı unutmuştum. Dışarıda beni çağırır gibi havlıyordu. Babamla müsaade isteyip kalkarken Halil dede cebinden çıkardığı büyük kâğıt paralardan birini bana uzattı. Utandım biraz. "Al, utanma. Geldiğinize çok sevindim ben. Yolunuz açık olsun. Güle güle gidin haydi." dedi.

Kapıda Akbaş'la bir süre daha oynadık. Aklım Halil dedede kalmıştı. Çalışkanlığında, çerçevedeki gençliğinde, o güzel hayat hikâyesinde...

AĞAÇKAKAN

Ormanın en sesli kuşlarının başında ağaçkakan gelir. Ağaç kovuklarına yuva yaparken veya ağaç kabuklarının altında bulunan besinlerini ararken bu güçlü sesi çıkarır. Yaklaşık 200'e yakın türü vardır.

Kutuplar dışında her yerde yaşama özelliğine sahiptir. Fakat ılıman iklimleri daha çok tercih eder. Ölmüş ağaçlar ve kütükleri çok sever. Yumuşayan kabuklar içinde besinlerini bulması kolaylaşır.

Bitki yaprakları, tırtıl ve böceklerle beslenir. Gagalama işlemine başladığında titreşimleri hissederek avlarına kolaylıkla ulaşır. Ağaçlara zarar veren böcekleri temizleyerek onların doğal koruyucusu olur.

Dili gagasının neredeyse 3 katıdır. Bu sayede avlarını kolaylıkla yakalar. Güçlü yaratılan gagası saniyede 20 vuruş yaparak âdeta bir matkap gibi çalışır. Peki, bu vuruş sırasında başı ağrımaz mı?

Ağaçkakan güçlü kemiklerden oluşan ve boşluk olmayan bir kafatasına sahiptir. Başının ön kısmında bulunan yumuşak yapı vuruş esnasında basıncı yayarak başının ağrımamasını önler.

Ayaklarında dörder adet parmak bulunur. İkisi ön tarafta ikisi arka tarafta yer alır. Böylece ağaç dallarını kolayca kavrar. Sivri tırnakları da ağaçlara tutunmayı kolaylaştırır.

KELEBEĞİN HİKÂYESİ

Kelebeğin hikâyesini duydunuz mu hiç? Aklınızda bir yerlerde, minik bir tırtılken nasıl kelebeğe dönüştüğüne dair az da olsa bilgi vardır diye düşünüyorum. Kelebek, küçücük bir tırtılken çevresine ipekten kozasını öre öre kendine bir yuva yapar. O yuvayı yırttığına da artık koskocaman rengârenk kanatlara sahiptir. Hikâye, kelebeğin kanatlanıp uçuşuyla son bulur. Peki ya sonra ne olur? Kelebeğin başına neler gelir? Merak ettiniz mi hiç? İşte bugün, yarım kalan hikâyeyi kelebekten dinleyelim.

Ben rengârenk kanatları olan kelebek. Kanatlarımı çırparak uçarken, rüzgâr sözcüklerimi kulaklarınıza fısıldasın. Dünyayı öyle çok merak ediyorum ki ömrüm yettiğince uçacağım. Kuşların cıvıltısı, çağlayanların şırıltısı eşliğinde az gittim uz gittim, dere tepe düz gittim. Bacalarından duman tüten hanelerin olduğu küçük bir köye ulaştım. Köydeki hanelerden birinin önünde soluklanayım dedim. Dala kondum sanırken meğerse konduğum bir beşiğin tahtasıymış. İçinde de küçücük bir bebek şen kahkahalar atıyor. Annesi de başında bir ninni okuyor. "Yavrum uyusun eee eee." Her yanda yankılanıyor billur sesi.

Biraz da başka yerlere uçayım, kim bilir ne kadar güzel sesler duyacağım diye düşündüm. Köyden şehre gelene kadar dinlenmeden uçtum. Daha şehre varmadan sesler geliyordu. Ancak yaklaştıkça çoğaldı tüm sesler. Korna, klakson, araç motorları, yüksek müzik sesleri... Hepsi birbirine karışmış sesler maalesef ki melodi değil gürültüydü.

Bir apartmanın pencerelerinden birine kondum. Evin sahibi genç, son ses bir müzik açtı. Açık başka bir pencereye ürpererek uçtum. Tam o esnada pencere güm diye yüzüme çarpıldı. Camı hızla kapayan komşu "Bu kadar yüksek sesle müzik mi dinlenir, başımız şişti!" diye öfkeyle bağırdı. Ben ise yorgun argın başka bir pencereye yöneldim. Ne göreyim. Yine tatlı bir bebek. Ancak bu bebek olanca kuvvetiyle ağlıyordu. Annesi "Ah bebeğim, yine mi gürültüden uyandın." diyerek bebeğini kucakladı.

Ben ise seslerin insanları mutlu edebildiği kadar, fazlasının da nasıl bir gürültüye sebep olacağını gözlerimle görmüştüm. Şaşkındım ama benim de söyleyeceklerim vardı. Önce tatlı bebeği sakinleştirmek için uçup minik burnuna kondum. Bebeğin çığlıkları kahkahalara dönüşmüştü. Ben de başladım güzel bir ninni okumaya...

Biraz sessizlik olsa, doğanın şarkısı duyulsa,
Dinlenir ruhumuz,
Neşelenir kalbimiz,
Dursa bu korkunç gürültü,
İnsanlar kalbinin sesini duysa,
Bir bebek mutlu ninnilerle geceleri uykuya dalsa,
Eee eee eee...

30 AĞUSTOS ZAFER BAYRAMI

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Anadolu'nun her bir köşesini düşman askerleri sarmıştı. Düşmanlar, her taraftan topraklarımızı ele geçirmek için saldırı hâлиндelerdi. Vatanımızın birçok yeri, milletimizin ve ordumuzun direnişiyile kurtulmuştu. Ancak Batı cephesi hâlâ ateş altındaydı. Burada Yunanlılar bulunuyordu. Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde düşman işgalini sonlandırmak üzere ordumuz taarruza geçti. Millî Mücadele'nin son savaşı olan Büyük Taarruz, Mustafa Kemal Atatürk'ün başkomutanlığında yapıldığı için Başkomutanlık Meydan Muharebesi adını almıştı.

Takvim yaprakları 26 Ağustos 1922'yi gösterdiğinde askerlere taarruz için hareket emri verildi. Kahraman ordumuz, Afyonkarahisar'ın Kocatepe ilçesinde sabah saat 5 sularında düşmana karşı saldırıya geçti. Türk askerinin vatan sevgisi ve iman dolu göğsü, düşmana siper olmuştu. Yunan ordusu dağılmaya başlamıştı. Ve 30 Ağustos'ta Kurtuluş Savaşı, büyük bir zaferle sonuçlandı.

Yunan ordusu büyük bir bozguna uğramıştı. Sağ kalan Yunan askerleri, İzmir'e doğru kaçmaya başladı. Başkomutan Mustafa Kemal, askerlerine şu emri verdi: **"Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!"** Yunan işgalindeki şehirlerden biri olan İzmir'in de kurtulmasıyla büyük Türk ordusunun gücü ve yenilmezliği bir kez daha anlaşıldı. Yıllarca süren düşman işgali yerini zafer nidalarına, sevinç gösterilerine bıraktı.

30 AĞUSTOS
Zafer Bayramımız
Kutlu Olsun.

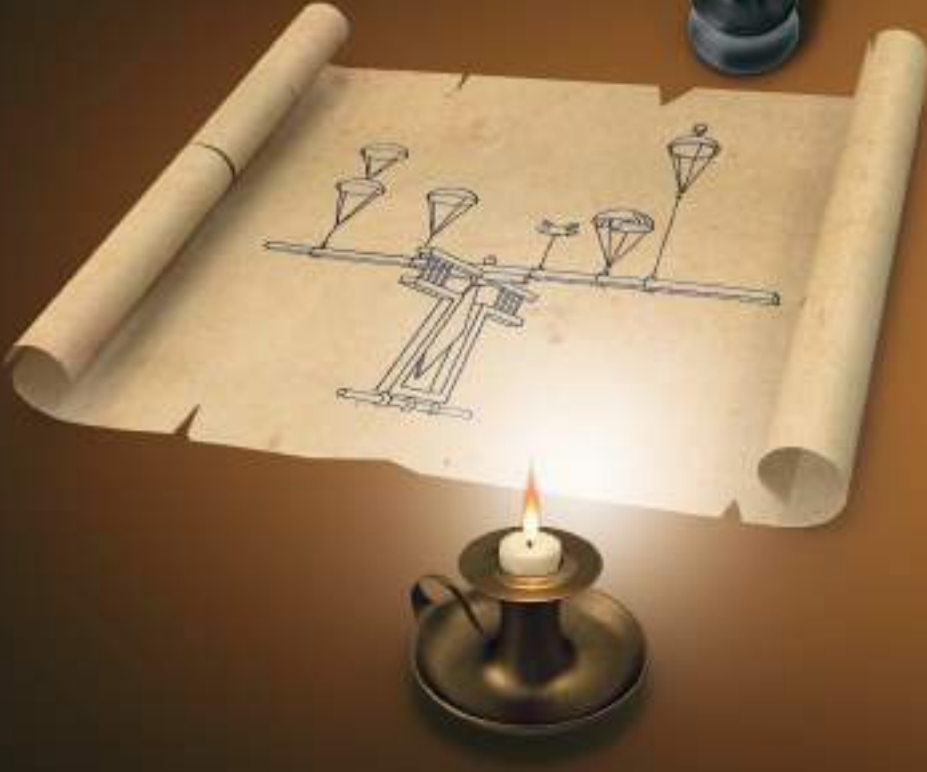
EL-HÂZİNÎ'NİN TERAZİSİ

Teraziler, eşyaların birim cinsinden ağırlığını bulmak için kullanılan aletlerdir. Peki, birbirinden farklı terazi türlerinin olduğunu biliyor musunuz?

Bilim adamları çeşitli ölçümler için terazilerden faydalanır. Müslüman bilim adamları tarafından kimya ve fizik laboratuvarlarında kullanılmak üzere hassas teraziler tasarlanmıştır. Bu terazilerde cisimlerin yoğunluk ve ağırlıkları ölçülmektedir.

12. yüzyılda Büyük Selçuklu Devleti'nde hazinedar olarak görev yapan el-Hâzinî, bu terazileri tasarlayan isimlerden biridir. Hâzinî, Newton'dan 500 yıl önce *"cisimleri yerkürenin merkezine çeken bir güç"* olduğunu söylemiştir. Böylelikle yer çekiminden bahsederek bilim dünyasında çığır açmıştır.

Kimya, fizik, matematik, felsefe ve astronomi gibi alanlarda çalışmalar yapan el-Hâzinî terazilerin tasarımı, ölçü birimleri ve ölçü-tartı (denge) teorisi ile ilgilenir. Yaptığı çalışmaların sonunda *"mîzânü'l-hikme"* (hikmet terazisi) isimli hidrostatik teraziye icat eder. Beş kefesi, her iki yüzde olan terazi kolu ve terazi kolunun altındaki makasta yaklaşık yarım metre uzunluğunda olan dil ile ölçüm yapar. Hikmet terazisi; terazi kolunun uzunluğu, kendine özgü asılışı, ağırlık merkezinin ve dönüş ekseninin birbirlerine oldukça yakın duruşu ile teknik olarak çağını aşan bir eserdir.

El-Hâzinî'nin tasarladığı bu terazi uzun yıllar, gerçek ve karışık metallerin incelenmesinde, alaşımların bileşimleri ile diğer birçok hesaplamalarda kullanılır.

Mîzânü'l-hikme, bugün modern bilimin kullandığı formül ve cetvellere çok yakın sonuçlar ile maddelerin ağırlığını hesaplamıştır. Böylelikle maddelerin saf hâlini anlamamızı kolaylaştırmıştır. Bilim tarihi içerisinde oldukça özel ve önemli bir yere sahiptir.

Çizen: Sait Kıran

Aşağıda bir deyim'in kelimelerinin anlamları yer almakta. Anlamlarına bakarak kelimeleri gösterilen boşluklara yazalım. Deyimin anlamını da yan taraftaki sayfada göreceksiniz.

1

Vücudumuzun en tepesinde bulunan, göz, ağız, burun gibi organların da üzerinde bulunduğu bölüm.

— — —

2

Bir şeyin yukarıda kalan kısmı. Alt sözcüğünün zıddı.

— — — Ü N D E

3

Bir şeyin zemin üzerinde kapladığı alan.

— — — i

4

“Yok”un zıddı.

— — —

Atalarımız ne demek istemiş?

Çok saygı duyulan kişilere verilen değeri ifade etmek ve o kişilerin geldikleri yerde saygı, ilgi ve büyük bir memnuniyetle karşılanacaklarını ifade etmek için kullanılan sözdür.

BUMERANG YARIŞI

Burak ile Betül yaz tatilinde dedesinin köyüne gitmişlerdi. Köyde komşu evin çocuğu Ömer'le tanışıp arkadaş oldular. Ömer köyde herkes tarafından sevilen, çalışkan, zeki ve neşe dolu bir çocuktu. Hayvanları otlatır, tarla işlerinde ailesine yardım ederdi. Kitap okumayı çok severdi. Okuduğu kitaplardaki hikâyeleri arkadaşlarına heyecanla anlatırdı.

Köyde çocuklar çeşitli oyunlar oynarlardı. Onların en sevdiği oyunlardan biri de bumerang fırlatmaydı. Ömer bumerangı en düzgün ve en ileri atanlardan biriydi. O bumerangın bütün özelliklerini biliyordu.

Burak ile Betül bumerangı çok merak ediyordu. Ömer elinde V şeklindeki oyuncakla yanlarına geldi. Betül ona "Ne acayip bir şey bu! Neyden nasıl yapılıyor?" diye sordu. Ömer "Bu bumerangın birkaç çeşidi var. Akasya gibi sert ağaçlardan yontularak yapılıyor." dedi.

Burak "Peki nasıl kullanılıyor?" dedi. Ömer "İleri fırlatılarak hareket eder. Bazıları fırlatıldığı yönde düz bazıları havada daire şekli çizerek ilerler. Havada ilerlerken helikopter pervanesi gibi çalışır. Yuvarlak hareketlerle giden bumerang fırlatıldığı noktaya geri gelir. Bunun için dikkatli olmak gerekir, geri dönüşte, atan kimseye çarpabilir." diye cevapladı.

Çocuklar bumerangı denemek için köyün yakınındaki çimenliğe geldiler. Burak ile Betül bumerangı atmayı öğrenince aralarında yarış yaptılar. Çok eğlenip mutlu oldular. Eve dönerken Ömer “Arkadaşlar, size bumerang gibi bir hikâye anlatayım mı?” dedi. “Anlat bakalım.” dediler.

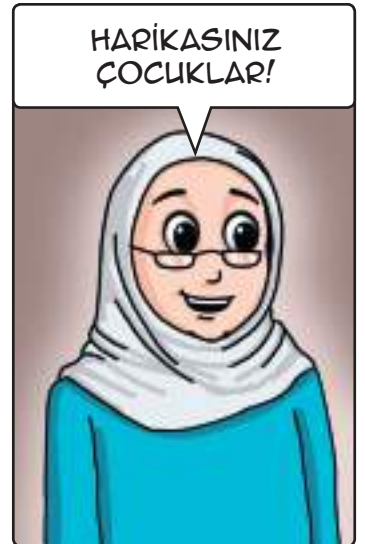
“Bir adamla oğlu ormanda yürüyorlarmış. Çocuğun ayağı birden takılıp düşmüş. Canı yanan çocuk ‘Ahhh!’ diye bağırmaya başlamış. O sırada karşı dağın tepesinden ‘Ahhh!’ diye bir ses duyulmuş. Çocuk şaşırmış. Bu sefer merakla ‘Sen kimsin?’ diye bağırılmış. Karşıdan ona cevap gibi ‘Sen kimsin?’ sesi yankılanmış.

Aldığı cevaba kızan çocuk ‘Sen bir korkaksın!’ diye tekrar bağırılmış. Dağdan ‘Sen bir korkaksın!’ diye ses gelmiş. Çocuk ‘Baba ne oluyor böyle ya!’ diye söylenmiş. Baba ‘Oğlum dinle ve öğren!’ demiş. Sonra baba dağa dönüp ‘Sana hayranım!’ diye bağırılmış. Gelen cevap ‘Sana hayranım!’ olmuş. Baba tekrar bağırılmış ‘Sen muhteşemsin!’ Dağdan gelen yankı ‘Sen muhteşemsin!’ olmuş. Çocuk yine şaşırılmış ama hâlâ ne olduğunu anlayamamış. Baba ‘Oğlum, insanlar buna yankı derler. Aslında bu, hayatın ta kendisidir. Hayatta yaptığımız günlük davranışlar bize geri yansır. Sevgi, saygı, sabır istiyorsan sen de daha çok seven, sayan ve sabırlı biri olmalısın.’ demiş.”

Ömer “Davranışlarımızda hiçbir şey karşılıksız kalmıyormuş. İşte bu, bumerang fırlatmak gibi.” diyerek hikâyesini tamamladı.

KÜÇÜK YARDIMCILAR

MAYA CANLI MIDİR?

Tükettiğimiz çoğu şeyin içinde maya bulunur. Ancak maya nedir dediğimizde aklımızda çok az şey belirir. Mesela maya canlı mıdır?

Bu soruya cevap verebilir miyiz? Gelin birlikte bu sorunun cevabını yapacağımız deneyle gözlemlemeye çalışalım.

Nasıl Yapalım?

- 1 Mayayı bir kaba boşaltın. Bu, herhangi bir işlem yapmadan önce gözlemlemenize yardımcı olacak. (Mayanın yapısını anlamak için ona dokunabilirsiniz.)

2 adet ağzı kapaklı pet şişe

- 2 1 yemek kaşığı mayayı ayrı ayrı her iki şişeye de ekleyin.

Kuru maya

Ilık su

Yemek kaşığı

Toz şeker

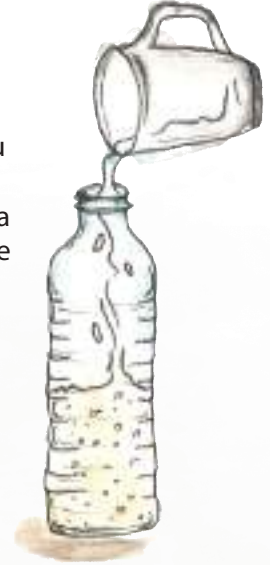
Su bardağı

2 adet balon

- 3 Şişelerden sadece birine 2 yemek kaşığı toz şeker ekleyin.

- 4 1'er su bardağı ılık suyu önce maya bulunan şişeye daha sonra maya ve şeker bulunan şişeye ekleyin.

- 5 Şişelerin kapağını kapatın, sallayın ve iyice karışmasını sağlayın.

- 6 Balonları şişelerin ağzına geçirin, sıcak bir ortama bırakın.

- 7 15-20 dakika bekleyin.

- 8 Balonları gözlemlemeye başlayın.

Neler Oldu?

Gözlemin sonunda şeker bulunan şişedeki balonun yavaş yavaş şiştiğini göreceksiniz. Çünkü maya, şekerle beslenir ve bunun sonucunda karbondioksit gazı ortaya çıkar. Bu gaz, balonu şişirir.

İçine şeker koymadığınız şişede ise maya besin bulamadığı için herhangi bir tepkime gerçekleşmez ve balon şişmez.

Kuru maya, cansız gibi görünen toz hâlinde bir maddedir. Serin ve nemli olmayan yerlerde bu hâlde uzun süre kalır. Mayalar mantar türüdür ve yeterli nem ve besin bulunduğunda çoğalan tek hücreli canlılardır.

Mayaların binden fazla çeşidi vardır. Bazı maya türleri de ekmek yapımında kullanılır. Ekmeğin yumuşacık ve kabarık olmasını sağlayan da karbondioksit gazının oluşturduğu boşluklardır. Maya kullanılmadan yapılan ekmek, taş gibi sert olur.

Mayalar daha başka nerelerde bulunur? Toprak yüzeyinde, suda, havada, bazı sıcakkanlı canlıların derilerinde ve bağırsaklarında bulunur. Ayrıca bitkilerin yaprakları ile meyve gibi şeker oranı yüksek kısımlarında bulunur.

BUL BAKALIM

Burak, abisinin bilgisayarında ödevini yapmak istemiştir. Ancak abisinin bilgisayarını şifrelidir. Abisi, kardeşinin şifreyi bulabilmesi için odada belirli yerlere matematik işlemleri ve ipuçları yerleştirmiştir. Burak'ın şifreyi bulmasına yardımcı olur musunuz?

→ Ok yönü ve kitapların renkleri şifre için ipucudur.

$24 \div 4 + 2$

$4 \times 3 - 3$

$14 \div 2 - 36 \div 9$

Robotun üzerinde sekiz adet düğme bulunmaktadır. Robotu çalıştırmak için aşağıda verilen kodların içinde bulunan rakamları toplayın. Toplamlarına göre kodları büyükten küçüğe doğru sıralayın ve kutucuklara kodları yazın.

A

E

B

F

C

G

D

H

1

CR5KL3Y1ŞL8SP2R

2

T3GH2UL1W2JK1P

3

PW1R0TRLA0SWQ

4

HJ4P3R2KS3PKR4L

5

FWQ9Y8W6M1H2

6

QY9Ş3HG2LU1PW

7

WKL2L9Q1M0TWQ

8

RT9W8MS7PQ9P1G

Bulmacada yer alan boşlukları uygun şekilde doldurun.

[illegible]

50		20	30	
28		3		

			13								
		10		3							
18						0				25	

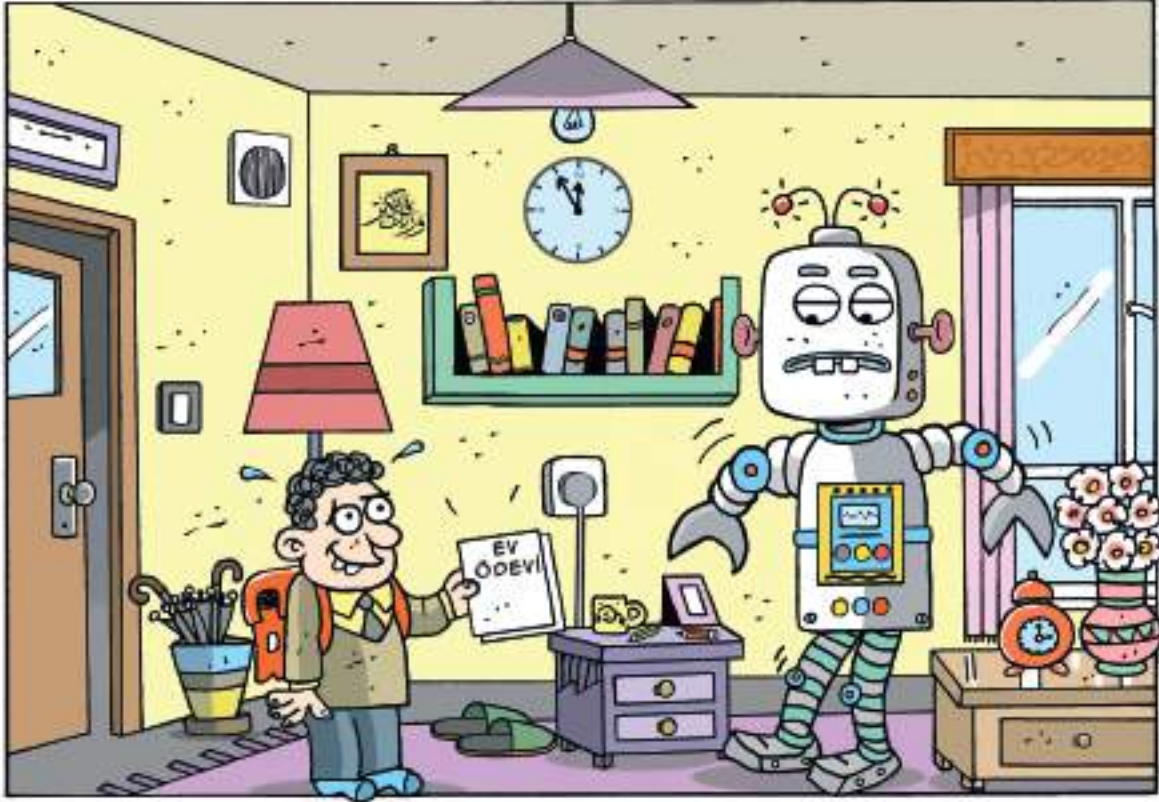
Yukarıdaki bulmacada örüntüyü ve işlemi bulup, basamaklardaki sayıları tamamlayın.

NESELİ KARİKATÜRLER

Hazırlayan
Ahmet Çakır

Aşağıdaki iki karikatür birbirinin aynı gibi görünse de arasında tam 9 fark var. Bakalım kısa sürede bulabilecek misiniz?

Bünyamin Büyükalkanat

Cennet Erva

Zeynep Ergözen

Esmanur Bekmez

Talha Toy

Zeynep Duru Çolak

Esma Özkan

Zeynep Sıla Ceylan

Aslı Bir

Aybüke Demir

Fehmi Zakir Dindar

Hafsa Güngör

Seher Oğraş

Alparslan Demir

Aişe Sena Altın

M. Kerem Çolak

Hümeyra Ceylan

Yusuf Evci

Meryem Akın

İpek Gül

Yahya Toy

Nur Hilal - Sahan Çolak

Selahattin Evci

Sümeysra Ceylan

Mektubu Gelenler

Elif Su Yanardağ
İmran Karadeniz
İrem Sümeysra Akdağ
Sümeysra Süheyla Yetkin
Zeynep Mina Özer

Sizden Gelenler köşemize gönderdiğiniz resimlerin birinden yola çıkarak her ay bir hikâye yazdığımızı biliyor musunuz?

Bu hikâyeyi **18. sayfada** yayımladığımız

"Resmimin Hikâyesi" köşesinde okuyabilirsiniz.

Tabiat, doğa temalı fotoğraflarınızı cocukdergisi@diyanet.gov.tr adresine adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve fotoğrafı çektiğiniz yeri yazıp konu kısmına FOTOĞRAF yazarak göndermeyi unutmayın!

3...2...1...0...1...2...3

Fatıma Sümeyye Arslan, 8,
Sakarya

Zümra Yıldırım, 9,
Balıkesir

Ecrin Yaren Tetik, 13,
Amasya

Esmenur Aksoy, 11,
Rize

Talha Kaya, 10,
Ordu

Ravzanur Çakır, 10,
İstanbul

Rukiye Arslan, 8,
Sakarya

Bulmaca Çözümleri

32. Sayfa

BAŞ ÜSTÜNDE YERİ VAR

40. Sayfa

42. Sayfa

A - 8 D - 4 G - 2
B - 5 E - 6 H - 3
C - 1 F - 7

43. Sayfa

		215		
	120		95	
	75	45	50	
50	25	20	30	13
28	22	3	17	
		89		
	48		41	
	35	13	28	
25	10	3	25	
18	7	3	0	25

45. Sayfa

HİKÂYE KUMBARAM

Okuma kumbaranızda biriktireceğiniz birbirinden güzel
30 hikâye

Yurt içinde Diyanet yayın satış yerlerinden
yurt dışında müşavirlik ve ataşeliklerimizden temin edebilirsiniz.

www.yayinsatis.diyanet.gov.tr

